REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorî nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicărî mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banî

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în fie-care ți.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șese lunî 12 cor., pe trei lunî 6 cor.
N-rii de Dumineca 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francî, pe șése lunî 20 fr., pe trei lunî 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorî.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunî 10 cor., pe trei lunî 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunî 12 cor., pe trei lunî 6 cor. — Un esemplar 10 banî. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 184. Brașov, Sâmbătă 21 August (3 Septemvrie). 1904.

Rutenii galițianî protesteză.

Despre Rutenii din Galiția nu s'aud multe p'aicî pe la noi. Numai din când în când aflăm despre câte un protest, o manifestație de nemulțumire a lor față cu guvernul provincial polon.

Elementul rutén ocupă în privința numerică cam aceeașî posițiune față de cel polon, ce o au Germanii față de Cehii din Boemia. Rutenii, deși minoritate în Galiția, sunt totușî destul de numěroșî pentru a pretinde, ca drepturile și libertatea lor sě fie respectate de guvern ca și de majoritatea polonă.

Țilele aceste o fóie maghiară făcea o asemănare între iubirea de pompă a Polonilor și a Maghiarilor. Era vorba de alaiul cu care au primit pe primul ministru Koerber. Astăţî, după-ce Dr. Koerber a petrecut mai multe ţile în Galiția, după estinderea sa teritorială cea mai mare provincie a Austriei, ar puté sě se completeze acea paralelă, ilustrându-se mai ales stările politice de acolo, ce seměnă așa de mult cu cele din Ungaria.

Pofta de domnire și trufia polonă are părechiă numai în Ungaria, unde intoleranța și esclusivismul elementului dela putere întrece tot ce se presteză în privința acésta, chiar și din partea polonă.

Rutenii galițienî au gustat și ei paharul amărăciunii de a se vedé în modul cel mai necrutător majorisațî de șleahta polonă, cum suntem de esemplu noi Românii de aicî majorisațî aţî pretutindenî de tovărășia grofilor, baronilor și a nemeșilor cu șovinismul dominant jidano-maghiar.

Și desvoltarea națională a Rutenilor din Galiția, carî înainte de vreme erau sclavii aristocrației leșescî, se dateză din timpul mai nou. Pe vremile lui Schmerling, când se făceau încă încercărî pentru de a înciripa o constituțiune pentru întrega monarchie în sens centralist, acest ministru de stat era învinuit de adversarii seî, că ar fi „inventat“ națiunea rutenă din Galiția și națiunea română din Transilvania. Adevěrul era însě, că sistemul Schmerling fusese cel dintâiŭ, care pentru a avé un contrapond față de Polonî și de Maghiarî, adversarî politicei sale, a credut, că e bine sě facă ceva pentru ca aceste popóre sě fie cu încetul emancipate de sub jugul egemonilor lor secularî, cu alte cuvinte a credut, că se va puté folosi de acești pionî pentru a-și puté ajunge mai iute ținta de a întruni tóte popórele monarchiei într'un parlament central.

Cel ce va ceti memorandul, ce l'a presentat partidul Rutenilor bětrânî Miercurî ministrului-president Koerber în Lemberg și manifestațiile de nemulțumire ale partidului Rutenilor tinerî, carî au trimis o deputațiune la Dr. Koerber, va trebui sě recunóscă, că Schmerling, orî ce s'ar dice, a cunoscut încă înainte cu patru-decî de anî, care este buba raporturilor dintre popórele monarchiei poliglote.

Rutenii se plâng în memorandul lor, că disprețuirea și ignorarea drepturilor naționale și politice ale poporului rutén din Galiția, a devenit *sistem*; că partida polonă îi *majoriséză* fără de nicî o crutare; că acest sistem de asuprire se simte mai ales la alegerile pentru dietă și parlament; că organele guvernului comit abusurî strigătóre la ceriŭ în favorul partidei domnitóre polone; că în urma acésta Rutenilor le e luată posibilitatea de a avé o representanță corěspundětóre în corpurile representative; că funcționarii publicî iau parte la lupta politică națională ce-o portă partidul domnitor polon în contra poporului rutén ș. a.

Cine nu vede flagranta asemănare a stărilor politice din Galiția cu cele din Ungaria? Cine nu vede, că și în Austria, cu tóte declarările leale ale lui Koerber, că „guvernul are scopul sě mulțumescă tóte popórele imperiului“, se měsură de fapt prea adeseorî cu două měsurî?

Cu ocasiunea demonstrațiunei rutene din Lemberg, despre care raportăm mai jos, s'a cântat cântecul național rutén. „A sosit ceasul sě nu mai slujim domnilor polonî“.

Eată rana ce trebue lecuită! Nu mai vrea nicî un popor consciu de sine din acésta monarchie sě mai fie sluga celui-lalt!

Brașov, 20 August v.

Bibliotecele lui Berzeviczy. Nu mai încape îndoială, de numele acestui ministru va fi legată „salvarea patriei“ din tóte primejdiile. El este chemat sě realiseze și unitatea mult dorită de limbă în regatul sfântului Ștefan. Berzeviczy s'a pus pe lucru cu putere de vapor și de când cu faimósa anchetă, numele lui este dilnic pomenit prin diare. — Cea mai nouă ispravă a d-sale este introducerea obligătóre a bibliotecelor. D'acum înainte fie-care școlă de stat, comunală séu confesională, subvenționată de stat, va fi obligată a-și procura cărțile ordonate de d-l Berzeviczy. El a stabilit 3 tipurî de bibliotecî: cea dintâiŭ conține 72 volume (136 cor. 46 b.), a doua completéză pe cea dintâiŭ și conține 81 volume (144 cor. 46), ér a treia va numěra alte 101 volume (209 cor. 97). Cărțile ce vor trebui procurate pentru aceste bibliotecî sunt notate într'un catalog și, firesce, sunt numai maghiare. Suma trebuitóre se va prevedé în budgetul școlei, ér în cas când n'ar fi mijlóce suficiente statul va acorda subvențiune.

In circulara lansată de ministru în cestiunea acésta și în care se cuprind tóte detailurile procurării se află constatarea, pe care o relevăm pe cum urméză:

„Luând în considerare totalitatea scolilor primare, — numai la câte 15 școlî se află o bibliotecă, și și la acestea lipsesce ori-ce sistem. Mai departe în multe bibliotecî pentru tinerime se află în numer prea mare cărți nemaghiare: germane, slovăcescî și românescî“....

Cestiunea Cretei. Din Atena se telegrafeză, că prințul George de Grecia, guvernorul Cretei, a plecat alaltăerî la Copenhaga. Principele va visita succesiv capitalele Petersburg, Paris, Londra și Roma, spre a espune celor 4 puterî protectóre ale insulei, cestiunea cretană în întregime. Cu acéstă ocasiune principele va declara, că nu este dispus de a mai aștepta o reînoire a mandatului sěu de mare comisar, precum și urgența de a recunósce anectarea Cretei la Grecia, proclamată de curěnd prin plebiscitul Cretanilor. Mandatul prințului George espiră la sfîrșitul lunei Decemvrie 1905.

Koerber în Lemberg.

Ministrul președinte austriac Dr. *Koerber* a sosit la 30 August séra în *Lemberg*. A doua di el a primit pe delegații autorităților, a făcut apoi visite la mareșalul țěrii, la comandantul de corp și la cei doi archiepiscopi. Tocmai în acea di (31 Aug.) s'a ținut un meeting al partidului Rutenilor tinerî, în care s'a protestat contra abusurilor administrațiunei polone. După meeting o delegație de rutenî, condusă de deputatul *Romanczuk* s'a dus la Koerber. La rugarea delegațiunei, ca ministrul președinte sě nu permită asuprirea Rutenilor de către Polonî, *Koerber* a rěspuns, că guvernul se îngrijesce de-opotrivă de tóte popórele și naționalitățile. Delegația n'a fost mulțumită cu rěspunsul ministrului și mulțî dintre Rutenî diceau: *El e ministrul Polonilor.* Delegația s'a dus érășî la meeting unde s'a luat o resoluție în care se spune, că Rutenii nu cred guvernuluî. După meeting a urmat o mare demonstrație, cu care ocasiune s'au întîmplat și încăerărî. Polițiștii au făcut us de arme. Numai cu greu i-a succes póliției a împrăscia pe demonstranțî. Koerber privea scandalul de pe balconul palatului locțiitorului.

Séra s'a dat un prânz la contele *Badeni* Stanislau, mareșalul țěrii. Cu ocasiunea acésta Dr. *Koerber* a ținut un discurs în care a făcut, între altele, următórele declarațiunî importante:

Rěspundênd la discursul de bineventare al mareșalului, esprimă mai întâiŭ

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Poliția în armată.

Schiță militară de *Ulr. Myers.*

Pentru menținerea ordinei și siguranței în armată nu trebue sě fie funcționarî deosebițî. Locul poliției la soldațî îl ocupă disciplina. In tóte timpurile însě, de când esistă rěsbóie, pe lângă așa numițiî combatanțî s'au alăturat numěroșî ómenî, de a căror ajutor soldatul nu se puté lipsi, séu carî se țineau pe urmele armatei pentru câștig. Printre mulțimea acésta au fost firesce, în tot-déuna și elemente dubióse, de la carî te puteai aștepta la tot felul de făptuirî rele și periculóse. Décă nu pentru altceva, dér din causa elementelor acestora trebuia sě se înființeze o poliție a armatei, așa numita poliție de câmp.

In evul mediu, când luptătorii își duceau femeile și copiiî în rěsboiŭ, era necesar sě fie óre-carî organe poliţienescî pentru menținerea ordinei printre cei ce urmau trupele, ca o suită fără de sfîrșit.

La armatele moderne se atașéză de asemenea tot felul de ființe suspecte, carî umblă după câștig: jefuind morțiî și rănițiî rěmașî pe câmpul de rěsboiŭ; storcênd banî și mijlóce de traiŭ de la locuitorii țěrilor ocupate; făcênd spionagiŭ, în același timp la amicî și inamicî.

Din causa acésta la cele mai multe armate s'au înființat funcționarî deosebițî. In Germania sunt așa numițiî jandarmî de câmp, carî întră în activitate de-odată cu începerea rěsboiului. Cei ce au luat parte la rěsboiul germano-frances, vor sci din propria intuițiune, de ce autoritate se bucură acești jandarmî de câmp în țéră dușmană și ce respect și-au sciut asigura nu numai în fața civiliștilor, dér chiar și în fața întregei armate.

In acest rěsboiŭ au întrat pentru prima óră în activitate jandarmiî de câmp, după ce Prusia încă la anul 1866 a făcut cu ei esperimente mulțumitóre. In rěsboiul germano-frances jandarmeria acésta nicî nu avea încă regulamentul ei special. Regulamentul s'a făcut abia în August 1872, așa că el nu va întra în practică de cât la un nou rěsboiŭ.

După regulamentul amintit, trupele acestea se compun în a treia parte din jandarmeria rurală, a treia parte din subofițerî și a treia parte din fruntașî și soldațî din cavalerie. Uniforma lor este cea a jandarmeriei rurale prusiane. Fie-care jandarm are la gât o placă de metal, un fel de guler circular, cum aveau ofițeriî pe timpul lui Frederic cel mare. Placa pórtă un numěr.

Jandarmiî de câmp au sfera lor de activitate specială. Orî-cine, fie militar, fie civil, este dator a le da ascultare. Chiar și ofițeriî subalternî încă sunt obligațî a se supune ordinelor lor, ér ofițeriî superiorî nu sunt autorisațî a le ordona nimica în ceea ce privesce serviciul lor. In cas de mobilisare, la fie-care corp de armată se atașéză un detașament de jandarmî de câmp, compus din un ofițer și 51 jandarmî. Detașamente mai micî se împart și pe la comandele etapelor.

„Serviciul jandarmilor de câmp“, dice regulamentul, „constă în a ține la distanță de trupe adunăturile de ómenî și apoi, ca sě nu se constitue asemenea adunăturî din elementele ticălóse ale trupelor însěșî. Jandarmiî de câmp vor îndepărta decî din apropierea trupelor tóte persónele, carî nu aparțin armatei, vor supraveghia de-aprópe cu deosebire pe vivandierî și alte persóne civile, sě vadă décă nu fac spionagiŭ, vor aresta pe marodeurî și pe soldațiî fără legitimație trimițêndu-i la trupele lor séu la proxima etapă. Vor împiedeca jaful și rechisiția făcută pe socotéla proprie din partea soldaților. In dilele, când se dau luptele, jandarmiî de câmp vor menține ordinea la locurile destinate pentru serviciul de bandajat, vor observa ca circulația sě fie liberă și vor veghia ca morțiî și rănițiî după luptă sě nu fie jefuițî. Orî-cine s'ar împotrivi, va fi arestat imediat fără considerare la rang și posiție. La cea mai mică resistență jandarmiî vor puté face us de arme“.

In Austro-Ungaria este de asemenea

regretele sale, că nu cunósce limba țĕrii. Tot mai mult s'a consolidat în el convingerea, ca *cel puțin funcționarii sĕ cunóscă tóte limbile țerii.*

Pentru pacea imperiului e de cea mai mare însemnătate, ca statul sĕ dispună de funcționarĭ, carĭ *sĕ vorbéscă cu poporul în limba lui.*

Cestiunea limbei — urmà Koerber — *a devenit în acest imperiu o mare cestiune* și nimic nu este mai regretabil, decât că cestiunea acésta prea se esageréză. Mulțĭ anĭ parlamentul fu încercat de obstrucțiune și se trece cu vederea că identificarea necondiționată a cestiunei limbei cu cestiunea națională amenință imperiul în esistența sa.

Sĕ-mĭ permitețĭ decĭ, ca sĕ vorbesc odată franc despre lucrurile aceste și despre stările nóstre. Guvernul austriac actual e pătruns de consciența, că el n'a supărat nicĭ-odată pe nicĭ una din naționalitățile, carĭ trăiesc în Austria. Cele ce se ḑic despre noi în direcția acésta séu sunt mistificărĭ, séu n'au nicĭ o basă.

Dér cum sĕ justificăm noi ceea-ce n'am făcut. Acésta ar trece peste puterile nóstre. Décă însĕ ne vor întreba, de ce nu facem cutare și cutare lucru, eu voiŭ rĕspunde cu programul nostru, la care ținem cu credință neînfrântă.

Vom stărui în tot-déuna pentru opera înțelegerii, décă naționalitățile litigante vréu în adevĕr sĕ se înțelégă. Nu vom face însĕ nicĭ într'un cas *concesiunĭ naționale unilaterale.* Nu ne-am obligat în privința acésta nimĕnui, decât nouĕ înșine și ne vom ține cuvîntul. Nu dăm nimenuia dreptul a-ne substitui faptelor nóstre alte tendențe, decât carĭ reies lămurit din înseșĭ faptele.

Așa în *Troppau* și în *Teschen* n'am făcut alta, decât am satisfăcut trebuințele culturale a douĕ popóre, carĭ aveau dreptul la acésta. Décă însĕ ar surveni vr'odată primejdia — pe care de altmintrea o credem exclusă — că grija pentru aceste școlĭ ar ajunge vîrîtă în mecanismul luptei naționale, atuncĭ, o spun de pe acuma, *vom lua mĕsurĭ radicale de apĕrare.* Căcĭ ne considerăm serios obligațĭ de a nu jicni nicĭ *proprietatea națională a Germanilor.*

Nu ne speriăm de tărăboiul ce se face și în care zace multă auto-sugestiune.

Ar fi o adevĕrată salvare pentru popóre, décă s'ar scula un patriot resolut și cu voință tare ar pune odată capĕt exagerărilor.

Adevĕrat, noi stăm în mijlocul luptelor naționale, moștenite de veacurĭ. Dér că astăḑĭ aceste lupte au ajuns mai violente, causa este tocmai acea *constituțiune* pe care, ciudat lucru, tocmai aceia vor s'o sfășie, a căror voce ar suna mult mai slab fără constituțiune și carĭ pe vremea când nu era constituțiune aveau sĕ supórte regimul cel mai dușmănos. *Austria a fost germanisată și centralisată, când nu era încă constituțională* și pe acea vreme nu s'a scris un singur act în limba cehică prin biurourile oficiale.

Nu ḑic că a fost bine, dér sĕ vedețĭ ce a adus poporului cehic constituționalismul și sĕ judecațĭ décă este bine și potrivit ca acest popor atât de înaintat sĕ combată cu atâta îndîrjire Austria modernă. Și décă voiŭ pune aceeașĭ întrebare Rutenilor, Slovenilor, Românilor și Italienilor, vor puté óre ei sĕ dea alt rĕspuns?

Monarchia acésta s'a constituit ca zid de apĕrare contra invasiunilor din Orient.... Se póte că acésta șĭ-a pierdut mult din importanță, imperiul însĕ există și cementul s'a învîrtoșat între pietrile zidului. S'au format diferite interese între popóre, imperiul îșĭ are legile sale fundamentale, carĭ garantéză fie-căruĭ popor, ca sĕ fie ascultat.

Koerber spune, că décă nu se observă armonia, prin acésta se pregătesce o catastrofă, un faliment și termină făcênd elogii Polonilor, carĭ în tot-déuna au ținut la constituție.

Rĕsboiul ruso-japones.

Luptele de la Liaoyang.

Luptele ce s'au dat în primele ḑile la Liaoyang, n'au fost decisive. Nicĭ Rușii, nicĭ Japonesii n'au dobêndit astfel de succese, încât sĕ pótă ḑice, că victoria a fost a lor. Faptul acesta se constată chiar la Tokio. Japonesii au atacat cu mare violență posițiunile rusescĭ, dér nu le-au putut birui, din contră au fost de repețite orĭ respinșĭ de Rușĭ. Japonesii au făcut încercărĭ desperate de a încunjura flancul stâng al Rușilor, acest plan al lor însĕ a avut fiasco.

După lupta de la 30 August, trupele adversare au avut pausă de o ḑi. A doua ḑi, la 31 August, lupta s'a reluat. Ea durézä încă. Date despre decursul ei n'au sosit până acum.

— *„Lokalanzeiger“* din Berlin primesce următórea telegramă: O depeșă cu data de 30 August din *Liaoyang* spune, că focul de artilerie a încetat Lunĭ numai la órele 8 séra. Diminéța Japonesii au îndreptat un atac înverșunat contra corpului 3 de armată, ei însĕ n'au dobêndit nicĭ un succes, deórece atacurile au fost *respinse cu baioneta* mai întâiŭ de regimentul 23, apoi de regimentul 24. Acest din urmă regiment *a respins șése atacurĭ.* Douĕ companii japonese au fost despărțite de la armata principală. Ele s'au refugiat într'o casă veche. Japonesii credênd, că sunt Rușĭ, *le-au nimicit prin pușcăturĭ.* La órele 4 d. a. Japonesii au îndreptat atacul cel mai violent contra flancului de sud, pentru-ca în timpul acesta sĕ-l împresóre la stânga. Se vedea cum trupă după trupă mergea spre rĕsărit. Rușii au trimis un regiment și o baterie pentru a zădărnici încercarea adversarului, *și Japonesii fură siliți a se retrage în disordine și a evacua din nou posițiunile, ce le cuceriseră.* Focul a fost violent mai ales contra frontului corpului al treilea de sud. Rușii în proporție, n'au avut pierderĭ marĭ. Pierderea cea mai mare au avut'o trupele, carĭ au luat parte în lupta cu baioneta. Pe Marțĭ se așteptă un nou atac. In luptele de aḑĭ, pare că armata lui Kuroki n'a luat parte.

— Generalul *Saharov* a adresat statului major al armatei următorul raport telegrafic cu data de 30 August n.:

„Japonesii au atacat de la órele 5 diminéța până la órele 9 séra posițiunile nóstre înaintate de la Liaoyang pe malul stâng al rîului Taitsiho. Tirul artileriei și împușcătura au atins într'unele momente o estremă intensitate. Principalele sforțărĭ ale Japonesilor au fost îndreptate contra posițiilor nóstre centrale și a flancului nostru drept. Numĕróse atacurĭ japonese *au fost respinse* pe întregul front. Trupele nóstre au luat apoi ofensiva, atacând pe inimic. Lupta în acéstă fasă a mers până la atacul cu baioneta.

„Mai multe puncte ale posițiilor nóstre au fost luate în timpul acestei lupte de către Japonesĭ, dér *reocupate* de trupele nóstre la sfîrșitul luptei. In timpul luptei de artilerie, bateriile nóstre s'au întrecut cu succes cu artileria inimică. Pe la órele 4 p. m. s'a descoperit o ofensivă a unor forțe inimice considerabile, carĭ căutau a încunjura flancul nostru drept. Mai multe bataliόne luate din reserva generală a armatei și din care o parte înaintară contra flancului Japonesilor, îi opriră în loc în mișcarea lor ofensivă, după o luptă înverșunată și îi siliră sĕ dea înapoi. Lupta a durat până la înoptate, sfîrșindu-se pe la órele 9. Atitudinea trupelor nóstre a fost vitejéscă. Comunicându-se tuturor trupelor scirea oficială din 26 August, că viteza garnisónă din Port-Arthur a respins tóte atacurile Japonesilor, scirea acésta a fost primită cu entusiasm și a ridicat și mai mult moralul trupelor, inspirându-le dorința de a urma esemplul camaradilor lor. Pierderile nóste nu sunt încă stabilite, dér probabil că sunt considerabile, judecând după numĕrul soldaților, carĭ au trecut prin ambulanțele de pansament. Ele trebue sĕ se ridice la un total de 3000. Pierderile încercate de inimic trebue de asemenea sĕ fie fórtre considerabile.“

— *Agenția telegrafică rusă* află din Mukden cu data de 31 August, că în nóptea trecută un tren cu mai mult de 200 Japonesĭ făcuțĭ prisonerĭ la Liaoyang în lupta de la 30 August, a trecut pe aicĭ îndreptându-se spre nord. Un alt tren de asemenea cu prisonerĭ este așteptat aci. Se ḑice, că Japonesii au trecut în mai multe réndurĭ la atacurĭ cu baioneta. Tóte atacurile lor au fost respinse pe întregul front. Inimicul a avut marĭ pierderĭ. El a lăsat pe câmpul de luptă *mai mult de 40 tunurĭ.* Pierderile rusescĭ sunt încă necunoscute.

Asediarea Port-Artuurului.

Diarul rusesc *„Novi Kraj“*, ce apare la Port-Arthur, aduce cu data de 26 August următórea descriere a luptelor pe viéță și pe mórte, ce se dau acolo:

După trei asalturĭ înverșunate, Japonesii au avut o pausă de o ḑi. La 25 August séra au înaintat cu forțe considerabile contra fortului *Zaretontvi* de la cósta dréptă. Usând de terenul favorabil, asemenea pieilor roșii s'au tîrît pe pântece și astfel au ajuns aprópe de panta fortului. De aicĭ au făcut un asalt, însĕ *focul concentrat din tóte părțile i a isbit teribil și i-au silit sĕ se retragă.* Numai un detașament japones a putut sĕ dea înainte, călcând pe cadavre până la fort; *apĕrătorii însĕ l'au respins cu grave pierderĭ.* Intr'aceea Japonesii primiră ajutóre și cu mare dispreț de mórte reînoiră atacul. *Din nou au fost respinșĭ cu baioneta.* Și un alt treilea atac a fost respins prin focul ucidĕtor al Rușilor. Se ḑice, că în acest timp Japonesii au asvîrlit granate la spatele colónelor comandate la asalt, pentru-ca sĕ-i facă atențĭ la împlinirea datoriei: *A învinge séu a muri!* Rușii cerură atuncĭ ajutóre pentru casul când ar mai urma alte atacurĭ. N'a fost însĕ nevoie de acésta. A doua ḑi des de diminéță s'a deschis un foc de artilerile din ambele părțĭ. Căpitanul *Lebedijev,* care comanda detașamentul matrosilor, sta pe zid de-asupra și cu revolverul a împușcat mai mult de 20 de Japonesĭ. *Călcând pe piramide de caduvre, Japonesii se încercară din nou a pĕtrunde sus pe zid.* După al treilea atac, *Lebedijev* fù ucis de o granată. Generalul *Gorbatowski,* care șése nopțĭ petrecuse deja, fără a durmi, în șanțurĭ, conducea în persónă focul Rușilor. Artileria japonesă a făcut marĭ stricăciunĭ forturilor, așa că *Gorbatowski* a dat ordin, ca soldații sĕ-șĭ caute scut în șanțurĭ. Séra la 10 Japonesii îșĭ așeḑară tunurile pe un punct pe care Rușii puteau sĕ-l bombardeze cu succes. A doua ḑi către améḑĭ detașamentele japonese apărură lângă dealul Zahărului și la podul liniei ferate. Curênd s'au retras însĕ în fața focului rusesc. După amiaḑĭ la 2 Japonesii începură sĕ înainteze cu 12 tunurĭ spre *Paliceng.* Séra la 6 însĕ au fost respinșĭ cu marĭ pierderĭ.

*

O scire telegrafică din Londra cu data 1 Septemvrie spune, că la Londra se urmăresc cu mare temere operațiunile Japonesilor la Liayoang. Causa acestei temerĭ este tactica lui *Kuropatkin,* care ar voi sĕ tragă în cursă pe Japonesĭ și sĕ le pregătéscă sórtea ce a avut'o Napoleon la Moscva. La Tokio însĕ — spune depeșa — sunt conscii de primejdia acésta, și Japonesii nu se vor lăsa sĕ fie sedușĭ de Kuropatkin.

SCIRILE ḐILEI.

— 20 August v.

„Fundațiunea Gojdu“. Pentru resolvarea agendelor curente representanța „fundațiunei Gojdu“ s'a întrunit în Sibiiu Duminecă, ținênd ședințe în fie-care ḑi. In ședințele aceste participă din membrii externĭ episcopii Popea al Caransebeșului și Ioan I. Papp al Aradului, apoi domnii Ioan cav. de Pușcariu jude de Curie în pensiune, Avram Berlogia jude de Curie, George Serb deputat dietal și Dr. Nicolae Poynar, advocat, ér dintre membrii sibienĭ I. P. S. Sa d-l archiepiscop și metropolit Ioan Mețianu și d-nul Parteniu Cosma.

„Gotterhalte“ în Șiria. „Egyetértés“ nu găsesce cuvinte destul de surugiescĭ spre a sudui pe învĕțătorii românĭ întrunițĭ în adunare didactică la Șiria, pentru-că după toastul rostit la banchet în sănĕtatea Majestății Sale, au cerut lăutarilor sĕ cânte imnul casei domnitóre. Primașul bandei însĕ i-a refusat și atuncĭ învĕțătorii au cântat din gură acel imn.— „E-s“ cere ministrului instrucțiunei publice, sĕ ia mĕsurĭ aspre contra învĕțătorilor românĭ, carĭ au avut îndrăsnéla a-șĭ manifesta loialitatea pentru casa domnitóre.... prin cântarea imnului „Dómne ține“....

Firesce „E-s“ ar fi dorit, ca învĕțătorii sĕ fi cântat: „Kossuth Lajos“ séu cel puțin „Isten áld meg a magyart“.

Contramandarea manevrelor regale române. In urma unui ordin venit din Gastein, manevrele regale au fost contramandate din causa lipsei de nutreț și de apă. Despre acéstă hotărîre au fost vestițĭ telegrafic primarul orașului Botoșanĭ și prefectul acestui district, unde aveau sĕ se desfășure manevrele de tómnă.

La congresul societăților culturale săsescĭ ținut ḑilele acestea în Cristian a luat parte și Dr. Emil *Fischer,* medic în Bucurescĭ, ținênd o conferență. Asupra acesteia „S. D. T.“ scrie:

„In ședința secțiunei societății geografice și istorice ardelene (Verein f. sieb. Landeskunde) a ținut o conferență pré interesantă d-l Dr. Emil *Fischer,* medic în Bucurescĭ, care ca autodidact a pĕtruns în specialitatea sa, filologia, până la unele descoperirĭ originale. Fischer a publicat anul trecut o lucrare asupra originei Românilor.... In conferența din Cristian Dr. Fischer a expus o serie de cugetărĭ din opera, ce o pregătesce: „Basele fundamentale ale paleontologiei istorico-culturale a limbei române“ (Die Grundlegung der kulturhistorischen Paläontologie der rumänischen Sprache), punênd în uimire pe ascultătorĭ cu cunoscințele vaste asupra materiei. Dr. Fischer a analisat limba românéscă după metoda cercetării geologice, în straturile ei, și a făcut nisce combinațiunĭ surprindĕtóre istorico-culturale, din carĭ se vor puté trage diferite conclusiunĭ cu privire la istoria Ardélului...“

† Baronul Nicolae de Mustață. Din Cernăuțĭ ne sosesce scirea tristă, că baronul Nicolae de Mustață, cunoscutul

---

organisat un corp de jandarmerie de câmp, care a făcut bune serviciĭ în campania bosniacă-herțegovinénă.

Jandarmiĭ de câmp însĕ nu sunt de cât nisce organe sub-ordonate ale poliției militare de câmp. Conducerea însașĭ a poliției de câmp este încredințată în armata germană unei secțiĭ speciale *politice* care are de șef direct pe șeful statului major și a făcut la 1866 și 1879 eminente serviciĭ. Șeful de pe vremurĭ al acestei secțiĭ a fost cunoscutul criminalist din Berlin, Stieber. Intr'un eventual rĕsboiŭ fără îndoială érășĭ s'ar înființa acéstă secție, de óre-ce în împrejurările actuale este cu desĕvîrșire indispensabilă.

Étă însărcinarea ce a avut'o acéstă secție:

1) Paza persónei monarchului a miniștrilor și a funcționarilor înalțĭ. Spre acest scop secția avea tot sprijinul autorităților militare.

2) Supraveghiarea spionagiului dușmanului în cartierul general și în împrejurime.

3) Controla corespondenței și telegramelor în cartierul general și în împrejurimea lui. Deschiderea scrisorilor și telegramelor și suprimarea lor se póte face numai cu autorisarea specială a autorității militare.

4) Controla severă a pressei, ce apare în incinta armatei și a reportajului de jurnale trimis din cartierul general.

5) Acordarea de sprijin autorităților militare în acțiunea îndreptată spre câștigarea de informațiunĭ în țéra dușmanului, precum și angajarea de persóne pentru serviciul de spionagiu.

Indeplinirea acestor însărcinărĭ cere o dibăcie estraordinară și o practică criminală îndelungată, pe care un militar nu șĭ-o póte dobândi, orĭ câtă energie și istețime ar avé.

In rĕsboiul germano-francez poliția de câmp șĭ-a resolvat problema fórte mulțumitor și mai ales în lunile, cât timp cartierul general german a stat în Versailles a dovedit de repețite-orĭ cât este de indispensabilă.

(Va urma.)

politician român al Bucovinei, a încetat din viéță Luni în Sadagura.

† **Mateiŭ Ignea**, paroch gr. ort. român în Lugoşiŭ, director al şcólelor române gr. ort. de acolo, fost asesor consistorial şi administrator protopopesc, a decedat Luni nóptea în Lugoşiŭ, în etate de 74 anĭ. Erĭ i-s'a făcut, cu mare pompă, înmormêntarea.

D-l Ioan Cipu, fostul secretar al direcțiunei de finanțe din Braşov fiind avansat director substituit de finanțe la Zombor, va pleca ḑilele acestea din mijlocul nostru. Suntem informațĭ, că mâne, Sâmbătă séra la órele 8 amicii d-lui Cipu îşĭ vor da întêlnire la cină de adio în sala cea mare de la hotelul „Orient“.

Fuga principesei Luisa de Coburg. Din *Dresda* se telegrafiéză, că principesa Luisa de *Coburg*, care de timp mai îndelungat trăia în Elster, a dispărut. Se bănuesce, că principesa ar fi fost răpită de locotenentul Mattasich-Keglevich, care o aştepta c'un automobil dinaintea unui otel din Dresda. Nu se scie încătrău a luat'o.

Desmințire. Biuroul telegrafic de corespondență din Viena desminte în mod categoric scirea corespondentului ḑiarului rusesc „Moskowskie Viedomosti“ privitóre la interviewul avut cu contele Goluchowski asupra situațiunei din Balcanĭ, despre care am luat şi noi scire în n-rul de alaltăerĭ al „Gazetei“.

Din Gastein se anunță, că se aşteptă acolo pentru sĕptĕmâna viitóre sosirea Principelui Ferdinand şi a Principelui Carol. Tot în cursul acelei sĕptĕmânĭ va sosi acolo şi Principele Carol de Hohenzollern, fratele Principelui moştenitor. Principesa-mamă de Hohenzollern nu va merge la Gastein, fiind suferindă. Starea sănĕtăței Regelui Carol e perfectă. Suveranul primesce ḑilnic în audiență personalitățile marcante, demnitarĭ de ai Statului german, carĭ sosesc la Gastein.

Archiepiscopul Hornstein şi Monarchul nostru. Archiepiscopul catolic din Bucurescĭ, Msgr. Xavier de Hornstein a felicitat telegrafic pe Maiestatea Sa Francisc Iosif. La acéstă felicitare, archiepiscopul a primit, după cum cetim în foile din Bucurescĭ, următorul rĕspuns:

„Exc. Sale Msgr. Xavier de *Hornstein* Archiepiscop *Bucuresci*. Vĕ mulțumesc din inimă pentru urările călduróse cu ocasiunea aniversării ḑilei mele natale. ss. Francisc Iosif“.

Este surprinḑĕtor acest rĕspuns prin faptul, că este semnat de însu-şĭ Maj. Sa, ceea-ce la noi nicĭ-odată nu se face, rĕspunsurile trimise din partea M. Sale fiind semnate în tot-déuna de către şeful cabinetului.

Mórtea ex-sultanului Murad. Din Constantinopol se anunță, că Marțĭ a încetat din viéță, în urma bólei de diabet, de care era atins, ex-sultanul Murad. Mórtea acésta a impresionat adênc pe Sultan.

De la camera de comerciu şi industrie. Incepĕnd cu 1 Sept. n. órele de oficiu ale camerei de comerciu sunt fixate diminéța de la órele 8—12, ér d. a. de la órele 3—5.

Scirĭ mĕrunte din România. Erĭ, Joi, fiind a 28-a aniversare de la suirea pe tron a *sultanului* Ahdul Hamid, a avut loc la legațiunea otomană din Capitală o recepțiune.

— In urma unui ordin a ministeriului de culte, se vor întroduce de acum înainte *numele elevilor*, a căror medie generală la studii va fi minimum 9.50, fără nicĭ o medie parțială inferióră de 9 şi cei cu 10 la conduită în „Monitorul Oficial“ şi în „Buletinul“ ministeriului.

— Negocierile cu Germania pentru încheierea unei *convențiunĭ comerciale* s'au reluat.

— Ministeriul de finanțe a făcut cunoscut tuturor vămilor, că *importul fânului*, paielor şi ierburilor de păşune de tot feliul, este liber fără nicĭ o restricție şi prin orĭ-ce punct al frontierei.

— In mai multe vii din județul Gorj s'au descoperit *focare filoxerice*. Proprietarii acestor vii vor întroduce vițe americane.

Cifrele vorbesc!

Am promis, că vom reveni la afacerea administrării în regie a moşiei bisericei Sf. Nicole „Sudiții“, făcĕnd o paralelă între cifrele produse în întêmpinarea lui Arsenie Vlaicu şi cele ce sunt cuprinse în datele oficiale ce ni-lea comunicat comitetul parochial.

Am trebuit sĕ revenim, ca sĕ se lămuréscă afacerea şi sĕ se arate ce ni-a îndemnat sĕ procedem aşa cum am procedat. Puțin impórtă ce afirmă Arsenie Vlaicu, dér el găsesce colóne deschise la „Tel. Român“ şi la fóia aradană şi alarméză publicul, ațîțându-l in deosebĭ în contra ḑiarului nostru. Póte fi permis unui director de şcólă comercială român şi care işĭ arógă un rol în societatea nóstră, sĕ se pórte astfel, şi póte publicul român sĕ mai tolereze ca sĕ fie păcălit şi desprețuit de asemenĭ ómenĭ fără consciința rĕspunderei?

De altă parte cetitorii noştri nu cunosc întêmpinarea, despre care e vorba şi trebue sĕ scie ce conține. De aceea a trebuit sĕ revenim.

Ce afirmă contabilul vechiului comitet?

*

Trecênd la cifrele produse de A. Vlaicu, înainte de tóte voim sĕ observăm pentru mai buna înțelegere, că în condițiile de regie proprie a moşiei „Sudiții“ s'a fost fixat arênda neto de 46,000 Lei anual (pe care o căpĕta aproximativ biserica mai înainte.)

Vlaicu, în întîmpinarea sa publicată în „Tel. Rom.“ din Sibiiu şi în „Tribuna“ din Arad, susține, că pe basa bilanțului încheiat la 31 Decemvrie 1903, venitul curat peste arênda fixată ar fi de 41,300 Lei, ḑicênd din cuvênt în cuvênt:

„Pe basa bilanțului încheiat la finea lunei Decemvrie 1903, resultatul a fost, că pe lângă arênda veche de Lei 52,950, anul agricol 1903 a mai produs încă peste *Lei 41,300 venit curat*, din care avea sĕ se subtragă 10% amortisare dela suma investită în zestrea moşiei, adecă Lei 2900 şi tantiema cuvenită administratorului din venitul curat *cam Lei 4000*.

De observat e, că la bilanț porumbul şi celelalte producte din magazine, au fost evaluate esact cu prețurile oferite în scris la comitet în Octomvrie 1903, unde se află ofertele, pe când în seson Februarie —Martie 1904, porumbul de pildă se putea vinde cu Lei 64 chila, séu cu lei 8 la chilă mai scump, aşa încât la circa **700 chile** porumb revine un plus de câştig curat de Lei 5600.

Venitul bilanțului *real* e aşa-déră pe 1903 de *Lei 46.900*, din care scăḑênd amortisarea şi tantiema la un loc cu Lei 6900, rĕmâne pentru biserică un *venit net*, peste arênda veche de *Lei 40,000*.“

Desfidem pe orĭ ce cunoscĕtor de contabilitate sĕ ne spună sincer, décă un asemenea *aller-changer*, un asemenea joc de a face sĕ apară şi apoi érăşĭ sĕ dispară cifre, când se vorbesce de un bilanț real, póte sĕ fie obiect de discuție seriósă?

Nu voim sĕ discutăm asupra socotelilor vechiului şi noului comitet, ci voim sĕ tragem numai o paralelă între cifrele oficióse, ce ni-le-a presentat comitetul parochial şi între cifrele fantastice arbitrare, ce le produce Arsenie Vlaicu.

Una însĕ nu-o putem trece cu vederea, şi anume că A. Vlaicu se crede în drept, póte în calitatea sa de excontabil, sĕ schimbe chiar în mod arbitrar posiții esențiale din bilanț. Aşa de pildă corege bilanțul de la 31 Decemvrie, adaugênd la posiția „600 chile porumb“ (chila circa 7 hectolitri) încă *100 chile mai mult*, ceea ce urcă venitul, chiar după socotéla dênsului, cu 5600 Lei. Adauge şi subtrage aşa fără sfiélă şi fără nicĭ un rost şi ajunge pe anul 1903 la suma de 40,000 Lei venit net peste arênda fixată cu 46,000 Lei.

Asemĕnând cifrele lui A. Vlaicu cu cele cuprinse în estrasul din cărțile bisericei, ce l'am publicat în numerii trecuțĭ, ne bate la ochĭ *pro primo*, că bilanțul de la 31 Decemvrie 1903, pe care se baséză A. Vlaicu, a fost recunoscut de *neesact* din partea chiar a administratorului moşiei I. Munteanu.

După cum ne spune estrasul oficios în urma unei espertise făcute de noul comitet, administratorul moşiei în al doilea bilanț al sĕu dela 29 Februarie 1904 a recunoscut, că porumb esista nu 600 nicĭ 700 chile, cum ḑice Vlaicu, *ci numai 530 chile*, a recunoscut şi alte posiții defectuóse, de unde vine, că acest bilanț corectat l'a saldat numai c'un profit de Lei 29.631·75 peste arênda fixată.

Comitetul parochial mai stabilind prin esperțĭ scăderea valórei în împrejurările de față a aşanumitei zestre a moşiei (maşinile, acarete, vite...) şi altele, constată numai **Lei 11,332·80** ca profit peste arênda fixată pe anul 1903.

Incât pentru regia anului 1904 Ars. Vlaicu ḑice în întêmpinarea sa:

„Experiența anului al doilea agricol 1904 a făcut'o noul comitet şi nu o cunosc din acte, ci numai după informațiunĭ *demne de credință*. In anul acesta recolta *ar fi*:

800 pog. grâu. 600 chl. à 80 l. fac	L.	48,000.—
Mazăre, orz, ovĕs etc. . .	„	1,200.—
Porumb 400 chile à 60 lei .	„	24,000.—
Erbărit, fên etc.	„	16.000.—
Total	Lei	89.200.—“

Din acéstă sumă scădem arênda de Lei 52.950 şi cheltuelĭ de administrațiune Lei 25000, la un loc Lei 77,950, şi tot rĕmâne şi pe acest an agricol, rĕu cum n'a mai fost altul de un veac în România, un venit curat de aproximativ Lei 11,250.

Comparate aceste cifre cu cele produse în constatările comitetului parochial, ies la ivélă nisce diferențe aşa de enorme în cât „informațiunile demne de credință“ ale ex-contabilului, devin nu numai ilusoriĭ, ci chiar fórte suspecte. De esemplu nu putem admite, după cinste şi omenie, că administratorul I. Munteanu, care de sigur nu e certat cu d. Vlaicu, l'ar fi putut informa, că porumbul ar representa suma de 24.000 Lei, când chiar d. Munteanu în raport oficios comunică comitetului, că porumbul din acest an va da abia 200 de sacĭ, în sumă totală de Lei 1600, o diferență numai de 22,400 Lei în *minus*.

Aşa se ințelege, că ex-contabilul a putut scóte miraculóse câştigurĭ şi veniturĭ „nete“ şi „reale“ ca în poveste. Insĕ de ce ne-am mai pierde timpul şi cu informațiunile „demne de credință“ ale lui Ars. Vlaicu?

Ajunge, credem, că față cu cifrele şi afirmațiunile ex-contabilului, cum că regia moşiei „Sudiții“ ar fi dat în doi anĭ de ḑile, unul *gras*, altul *slab*, un venit net de Lei 51,250 peste arênda fixată cu 46,000 Lei anual, comitetul parochial constată în mod neîndoios, că resultatul regiei în cei doi anĭ la olaltă luațĭ nu numai că n'a atins nicĭ măcar arênda anuală de 46,000 Lei, dér din contră a dat o **pierdere de Lei 28,216.50**, adecă cu *peste două ḑecĭ şi opt miĭ Lei mai puțin* de cât ar fi făcut arênda fixată pe doi anĭ de 92,000 Lei (de 2-orĭ 46,000 Lei).

*

Cifrele vorbesc, şi cifrele produse de comitetul parochial pe basa actelor sunt nimicitóre pentru A. Vlaicu şi tovarăşii sĕi.

Mai nimicitóre pentru dênşii e însĕ încercarea lui A. Vlaicu de a mistifica publicul, pretinḑênd în comitiva sa către „Tribuna“, că „vrea sĕ informeze esact publicul cetitor asupra unei cestiunĭ de mare importanță“, că n'a putut sĕ aştepte dér nicĭ un minut, ci „chiar în interesul cetitorilor „Gazetei“ ca sĕ afle momentan starea lucrurilor, a fost necesitat a cere ospitalitatea altui ḑiar mai culant şi mai în consciința datoriei publicistice“...

Ei bine, vĕḑurăm în deajuns ce a fost „necesar“ sĕ afle marele public!?

Cifrele vorbesc! şi dau lămurirĭ fórte multilaterale. După cum scie sĕ mănueze cifrele se cunósce ce plătesce un contabil. După esactitatea cu care pórtă o socotélă, se cunósce omul conscienţios şi serios.

Noi eram mai în cunoscință de causă, de aceea n'am dat pe necitite la tipar cifrele fantastice şi false ale excontabilului.

De ce Arsenie Vlaicu s'a adresat aşa de grabă la foi neorientate? Fiind-că se temea, că noi vom publica eventual întîmpinarea sa cu adausul: „marfă suspectă, trebue esaminată!!“

Am fost datorĭ publicului nostru cetitor cu lămurirea de mai sus nu numai spre a împlini o promisiune, ci în firma convingere, că facem un lucru bun. A sosit credem timpul, ca comedianții sĕ se dea în lăturĭ, sĕ iésă pe teren numai ómenii seriosĭ, a căror muncă, inteligență şi jertfă le reclamă aşa de tare adevĕratele interese ale poporului nostru!

ULTIME SCIRI.

Petersburg, 1 Septemvrie. (Sorginte privată). Lupta la Liaoyang continuă cu înverşunare. După o ciocnire nespus de furiósă la sud, Ruşii se simțiră slăbițĭ în posițiunile lor. Ambii duşmanĭ au ajuns atât de aprópe unii de alții, încât om lupta contra omului cu patul puscei şi cu baioneta. Compania stégului din regimentul de vînătorĭ 13, a căḑut până la ultimul om în jurul steagului. 24 tunurĭ rusescĭ au fost stricate. Centrul rusesc a dat înderĕt spre nord.

Liaoyang, 1 Septemvrie. Ruşii au reluat atacul spre sud, de-alungul liniei ferate.

Petersburg, 1 Septemvrie. Lupta la Liaoyang şi-a ajuns culmea erĭ nópte la órele 2. Regimentul 13 de vînătorĭ, espus focului teribil al artileriei inimice, a resistat cu eroism ne mai pomenit atacului. Inimicul a făcut asalt cu baioneta. Campania 10 a regimentului a dat o salvă, care a pricinuit pierderĭ marĭ inimicului, ce atacase în massă.

Londra, 1 Septemvrie. „Daily News“ primesçe din Liaoyang scirea, că după o *teribilă vĕrsare de sânge* la frontul de sud, unde stau detaşamentele lui *Nodzu, corpul 3 siberian din centru a susținut cu succes atacul.*

Londra, 2 Septemvrie. După o scire din Tokio, aripa stângă a Japonesilor ar fi spart linia ruséscă, ceea-ce a provocat retragerea centrului şi a aripei drepte a Ruşilor. Se svonesce că Japonesii ar fi luat Liaoyangul.

„ALBINA“ institut de credit şi de economii
Filiala Braşov.

Conspectul operațiunilor în luna lui August 1904.

Intrate:

Numĕrar cu 1 August 1904.	Cor.	49,403·31
Depunerĭ spre fructificare	„	171,829·49
Cambii rescumpĕrate . .	„	318,830·53
Conturĭ curente	„	67,595·16
Imprumuturĭ pe efecte şi alte imprumuturĭ . . .	„	32,919·63
Imprumuturĭ pe producte .	„	2,370·—
Monetă	„	102,353·23
Comisiunĭ, cupóne şi efecte	„	62,115·82
Băncĭ	„	455,810·94
Interese şi provisiunĭ . .	„	22,251·17
Diverse	„	17,080·47
	Cor.	1.302,559·75

Eşite:

Depunerĭ spre fructificare .	Cor.	235,361·16
Cambii escomptate	„	284,129·32
Conto curent	„	331,673·31
Imprumuturĭ pe efecte şi alte împrumuturĭ	„	35,787·—
Imprumuturĭ pe producte .	„	—.—
Monetă	„	100,850·30
Comisiunĭ, cupóne şi efecte	„	89,221·86
Interese şi provisiunĭ . .	„	798·81
Spese şi salare	„	3,216·57
Băncĭ	„	178,109·47
Diverse	„	24,000·45
Numĕrar cu 31 August 1904	„	19,411·50
	Cor.	1.302,559·75

Dr. N. Vecerdea, dirigent. **Cornel Aisĕr Săvuleanu**, cassar.

Iosif Oncioiŭ, contabil.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și esplicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colónă în 5 figurĭ. *Descrisă și esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață“,) de *Tunarul din Dumbrău*, **Popa**. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumĕtate de secol, de când, în epoca redeșteptării nóstre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colónă român. In iérna anului 1901, cu ocasiunea jubileului de 50 de anĭ de la fondarea Reuniunei femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocasiunea acésta și jubileul de 50 de anĭ al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechĭ, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adecă au esecutat acest dans în tocmai după regulele și prescrierile originale, cum s'a esecutat înainte cu 50 de anĭ la primul bal al „Reuniunei“.

Autorul broșurei esplică „Romana“ în strînsă legătură cu musica ei după aceste regulĭ și prescrierĭ originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furișat în acest dans. (Esplicarea figurilor o face alăturĭ și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulele originale ale „Romanei“, ca orĭ și unde în ținuturile și țĕrile locuite de Românĭ acest dans de colónă român sĕ pótă fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adaus la finea broșurei și textul frumósei și atrăgĕtórei musice a „Romanei“, esplicând printre note tóte mișcările dansului după tactele musicei. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindenĭ între noi, a fost tot-deuna o dorință viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, esact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acuratență, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei“ cu esplicărĭ) și costă numai 2 cor. **50** banĭ (plus 5 banĭ porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se póte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 1 Septemvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.80
Renta de coróne ung. 4%	97.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	89.10
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.25
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	206.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	161.50
Renta de hârtie austr.	99.30
Renta de argint austr.	99.30
Renta de aur austr.	119.10
Renta de coróne austr. 4%	99.30
Bonurĭ rurale ungare 3½ %	91.10
Losurĭ din 1860.	152.60
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.15
Acții de-ale Băncei ung. de credit	759.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	648.—
Napoleondorĭ	19.03
Mărcĭ imperiale germane	117.15

London vista	239·67
Paris vista	94.95
Note italiene	94.95

Prețurile cerealelor din piața Brașov

Din 2 Septemvrie 1904.

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	17	—
„	Grâu mijlociu	16	80
„	Grâu mai slab	15	80
„	Grâu amestecat	12	40
„	Sĕcară frumósă	10	40
„	Sĕcară mijlocia	10	—
„	Orz frumos	9	20
„	Orz mijlociu	9	—
„	Ovĕs frumos	7	40
„	Ovĕs mijlociu	7	10
„	Cucuruz	12	20
„	Mălaiu (meiŭ)	10	—
„	Mazăre	15	—
„	Linte	22	—
„	Fasole	20	—
„	Sĕmênță de in	22	—
„	Sĕmênță de cânepă	8	—
„	Cartofĭ	6	—
„	Măzăriche	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	96
„	Carne de porc	1	20
„	Carne de berbece	—	80
100 kil.	Sĕŭ de vită próspĕt	40	—
„	Sĕŭ de vită topit	62	—

Cursul pieței Brașov.

Din 1 Septemvrie n. 1904.

	Cump.		Vênd.
Bancnote rom.	18.94		19.01
Argint român.	18.84	„	18.96
Napoleond'orĭ.	19.03	„	19.12
Galbenĭ	11.20	„	11.30
Ruble Rusescĭ	2.52	„	2.54
Mărcĭ germane	117.20	„	117.40
Lire turcescĭ	21.50	„	21.60
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	„	102.—

Convocare.

Pe basa statutelor modificate se convócă

Adunarea constituantă

a societățiĭ de economiĭ și credit „Crișana“, pe **Duminecă în 18 Septemvrie st. n.** la 3 óre p. m. în localul societățiĭ, în Brad.

OBIECTELE:

1) Deschiderea adunăriĭ;
2) Constatarea membrilor presențĭ;
3) Constituirea adunăriĭ;
4) Alegerea direcțiunei;
5) Alegerea comitetului de supreveghere;
6) In lipsa membrilor recerutĭ, carĭ sĕ represinte $1/3$ din capitalul social, adunarea în sensul §-lui 47 se convócă și se va ține în 25 Septemvrie n. a. c. la 3 óre p. m.

Dreptul de vot în sensul §-lui 48 se póte esercia, séu în persónă, séu prin plenipotențiarea altui membru al societățiĭ.

1—1.14-5 **Direcțiunea.**

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1904.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·32 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·13 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Brașov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 5·14 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.*
(* Circulă numai până in Predeal)

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.25 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·45 min. a. m.*
(* au legătură până la Ciuc-Gyimes).
III. Trenul de per. la óra 2·50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zĕrnescĭ (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·14 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 9.47 m. séra.
IV. Trenul mixt la óra 6·14 m. dim. (Nu mai dela Iunie Dumineca și în serbătorĭ).

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 5·07 m. dim
II. Trenul de persóne la óra 7·50 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·27 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Brașov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·41 min. dim. (care circulă numai dela Predeal).
V. Tr. accel. la órele 10·14 m. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov

I. Trenul de persóne la óre 8.25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
III. Trenul mixt, la óra 6·10 m. séra.*)
IV. Tren de pers. la órele 10.01 m. séra.*)
(* au legătură dela Tușnad.)

Dela Zĕrnescĭ la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 7·43 séra.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov,